EURO&TALOUS

SUOMEN PANKIN AJANKOHTAISIA ARTIKKELEITA TALOUDESTA

Sisältö

Euroalueen pankkisektori kerännyt voimia 3

Euroalueen pankkisektori kerännyt voimia

TÄNÄÄN 11:00 • EURO & TALOUS 1/2016 • TALOUDEN NÄKYMÄT

Maailmantalouden kasvuhuolet eivät yksinään lisänneet markkinoiden epävarmuutta pankkien tilasta vuoden 2016 alkupuolella. Epävarmuutta aiheuttivat lisäksi erityisesti huolet pankkien järjestämättömien lainojen määrästä ja kannattavuuden heikkenemisestä matalien korkojen ja vaimean kasvun ympäristössä. Euroopassa pankkisektorin tila paranee silti vähitellen, vaikka maakohtaisia eroja onkin paljon. Positiivisesta kehityksestä huolimatta pankit ovat kuitenkin edelleen haavoittuvaisia heikentyvän toimintaympäristön suhteen.

Markkinoiden epävakaus on kuvastanut huolia, joita maailmantalouden kasvunäkymät ovat herättäneet. Markkinaheiluntaa ovat voimistaneet energiasektorin luottoriskien kasvu, hintaliikkeitä vahvistava heikko markkinalikviditeetti sekä epävarmuus siitä, kyetäänkö raha- ja talouspoliittisin toimin tukemaan talouskasvua.

Tammikuun 2016 lopulla pankkiosakkeiden kursseissa nähtiin suuria laskuja kansainvälisesti. Epäluottamusta pankkien tilaa kohtaan lisäsivät huolet Euroopan pankkien järjestämättömien lainojen määrästä samoin kuin pankkien kannattavuusnäkymistä. Markkinoiden tunnelmaa heikensivät lisäksi muutamien suurten pankkien negatiivisesti yllättäneet tulosjulkistukset. Markkinastressin lisääntyminen kasvatti epäilyjä siitä, kuinka hyvä riskiensietokyky markkinaolosuhteista riippuvaisilla investointipankeilla on heikentyneissä markkinaolosuhteissa.

Kuvio.

Alkuvuoden markkinaturbulenssi iski pankkiosakkeisiin

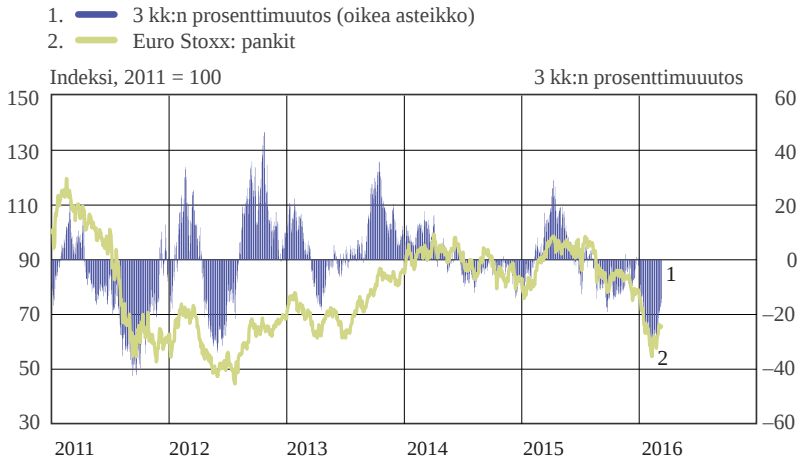

Lähde: Bloomberg.
17.3.2016
eurojatalous.fi

Vaikka markkinoiden huoliin löytyy monia selittäviä tekijöitä, euroalueen pankkisektori on viime vuosina vahvistunut ja parantanut sietokykyään olosuhteiden heikkenemisen varalta. Pankkien kannattavuus ja vakavaraisuus ovat keskimäärin parantuneet ja likviditeettiasemaa on kohennettu. Euroopan pankkien tila pysyy kuitenkin haastavana, sillä keskimääräiset luvut peittävät alleen vaihtelun eri maiden ja eri pankkien välillä. Ongelmia on edelleen etenkin velkakriisistä eniten kärsineissä maissa, joissa pankkien kannattavuutta heikentävät järjestämättömien lainojen ja luottotappioiden suuret määrät.

Suuri määrä järjestämättömiä lainoja rasittaa pankkeja monin tavoin (ks. Kotimainen kysyntä euroalueen kasvun moottorina -artikkelin kuvio 6). Järjestämättömät lainat heikentävät pankkien kannattavuutta, koska pankit joutuvat varautumaan tuleviin tappioihin tekemällä varauksia. Taseessa olevat järjestämättömät saamiset eivät myöskään kerrytä pankille tuottoa. Lisäksi se osuus järjestämättömistä saamisista, jota ei ole katettu varauksilla, sitoo pääomia, koska ongelmalainoilla on suuremmat riskipainot. Tämä sitoutunut pääoma ei ole käytettävissä uusien luottojen myöntämiseen, ja siten pankkien kyky reaalitalouden luototukseen on heikentynyt.

Pankkien järjestämättömien saamisten ongelmaa on pyritty ratkaisemaan useilla keinoilla. Mitään yksittäistä ratkaisua ei ole olemassa, vaan toimenpiteiden on oltava laaja-alaisia. Lisäksi järjestelyissä täytyy ottaa huomioon uuden kriisinratkaisulainsäädännön ja valtionavun rajoitteet.

Nykyinen toimintaympäristö luo myös haasteita pankkien kannattavuusnäkymiin, sillä lainakannan vaimea kasvu ja alhainen korkotaso rasittavat korkokatetta. Euroopan

keskuspankin toimet ovat tukeneet korkokatetta pankkien markkinavarainhankinnan kustannuksien pienenemisen kautta. Keskuspankin toimet ovat tuoneet myös arvostusvoittoja pankkien arvopaperisijoituksista. Kannattavuusnäkymiä parantavat osaltaan Euroopan taloustilanteen asteittainen elpyminen, pankkien kustannusten karsiminen sekä toimintojen järkevöittäminen ja riskillisten tase-erien supistaminen.

Pankkisektorin tilan ja reaalitalouden välinen kytkös on voimakas. Reaalitalouden heikentyminen rasittaisi pankkisektorin toimintakykyä, kun luottotappiot alkaisivat uudelleen kasvaa ja pankkisektori heikko kunto vaikeuttaisi reaalitalouden elpymistä. Toisaalta vain hyväkuntoinen pankkisektori kykenee välittämään rahoitusta häiriöittä reaalitalouden tarpeisiin. Päättäväiset toimet edesauttavat tämän tilan saavuttamisessa.

Avainsanat

- markkinaturbulenssi
- euroalue
- pankkisektori